

מקום להידוק
דפי השאלון

11274

משרד החינוך

אגף בכיר בחינות

המנהל הפדגוגי

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדייקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

<p>מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان</p> <p>שאלון: 011274</p> <p>עברית</p>	<p>מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات</p> <table border="1" data-bbox="768 1464 1296 1766"> <tr> <td>שנה السنة</td> <td>חודש الشهر</td> </tr> <tr> <td>מועד מועד</td> <td></td> </tr> <tr> <td>סמל ביה"ס</td> <td>מס' תעודת הזהות</td> </tr> <tr> <td>رقم المدرسة</td> <td>رقم الهوية</td> </tr> </table> <p>יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)</p>	שנה السنة	חודש الشهر	מועד מועד		סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم المدرسة	رقم الهوية	<p>מדבקות לנבחנים ملصقات للممتحنين</p>
שנה السنة	חודש الشهر									
מועד מועד										
סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות									
رقم المدرسة	رقم الهوية									

יש לסמן במשבצת אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي

* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

الإدارة التربويّة
وزارة التربية والتعليم
القسم الكبير لامتحانات

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعد الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على مواد مكتوبة أو شفوية.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما لا يُسمح إدخال هواتف خلوية أو أجهزة إلكترونية أخرى إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلكم الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتم عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
4. للمسودة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يُثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنى لكم النجاح!

סוג הבחינה: בגרות
 מועד הבחינה: קיץ תשפ"ג, 2023, מועד ב
 מספר השאלון: 11274
 נספח: מאמרים

עברית: הבנה, הבעה ולשון

לעולים חדשים

(ברמה ג)

הוראות

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון – הבנה והבעה

80 נקודות	{	55 נקודות	–	פרק א: הבנת הנקרא
		25 נקודות	–	פרק ב: הבעה
20 נקודות			–	חלק שני – לשון
100 נקודות			–	סך הכול

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון עברי-לועזי, לועזי-עברי, עברי-עברי או מילוניית.

ד. הוראות מיוחדות: (1) יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.

(2) יש להקפיד על כתב ברור, פיסוק הגיוני וכללי הדקדוק.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד ב, קיץ תשפ"ג, מס' 11274 + נספח

חלק ראשון – הבנה והבעה (80 נקודות)

בחלק זה שני פרקים – פרק א: הבנת הנקרא, פרק ב: הבעה.
קראו את המאמרים 1–2 שבנספח המצורף, וענו על כל השאלות 1–7 שלפניכם.

פרק א: הבנת הנקרא (55 נקודות)

ענו על השאלות 1–4 על פי מאמר 1.

1. מהי הטענה של כותבת המאמר בנוגע לעולם העבודה בעתיד?

הקיפו את התשובה הנכונה. (5 נקודות)

- בעתיד אנשים ימשיכו להפעיל מכונות במפעלים, ולא יעבדו עם מחשבים.
- עולם העבודה בעתיד ישלב בין ה"חשיבה" של המחשב ובין החשיבה של בני האדם.
- כל המקצועות שהיו עד עכשיו יתבטלו, ובמקומם יהיו בעתיד רק מקצועות טכנולוגיים.
- בעתיד העבודות החדשות יהיו קשות הרבה יותר מאלה שהיו בעבר.

2. א. פסקות ג–ד מתארות את שילוב הרובוטים והטכנולוגיה בעולם העבודה.

על פי פסקה ג, מהו היתרון של שילוב הרובוטים בעבודה במפעלים? (4 נקודות)

היתרון:

ב. על פי פסקה ד, מה הם היתרונות של שילוב הטכנולוגיה במקצועות כמו של עורכי דין או

פקידי בנק? ציינו שני יתרונות. (4 נקודות)

היתרונות:

- _____
- _____

3. לפניכם ארבעה משפטים.

על פי פסקות ו–ז, הקיפו את המשפט המסביר את הקשר בין התפתחות הטכנולוגיה ובין התפתחות הרפואה.

(5 נקודות)

- על פי המידע שיציג המחשב יהיה אפשר לקבוע אם אנשים יחיו שנים רבות.
- הרופא יצטרך להתייעץ גם עם רופאים אחרים כדי לדעת איך לטפל באנשים.
- המידע המדויק שיציג המחשב יעזור לרופא להחליט מהו הטיפול המתאים.
- הטכנולוגיה תהפוך את הרפואה למקצוע החשוב ביותר מכל המקצועות.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד ב, קיץ תשפ"ג, מס' 11274 + נספח

4. המסקנה של אלוף השחמט קספרוב הייתה שצריך לחבר בין הטכנולוגיה המתקדמת של המחשב ובין החשיבה של בני האדם.
מה גרם לאלוף השחמט לחשוב כך? (7 נקודות)

ענו על השאלות 5–6 על פי מאמר 2.

5. לדעת מומחים, גם מקצועות כמו של שחקנים ואומנים הם מקצועות שלא נמצאים בסכנה.
על פי מאמר 2, הסבירו מדוע המקצועות האלה לא נמצאים בסכנה. (7 נקודות)

---

6. בכל אחד מן המשפטים שלפניכם הקיפו את התשובה הנכונה על פי מאמר 2. (9 נקודות)

- בעתיד יהיה / לא יהיה צורך במטפלים, במורים ובפסיכולוגים, כי המחשב יוכל / לא יוכל למלא את מקומם.
- עובדים לא יוכלו להשתלב בעתיד בעולם העבודה, אם הם יכירו / לא יכירו את השינויים בעולם זה.

ענו על שאלה 7 על פי מאמר 1 ומאמר 2.

7. בפסקה ג במאמר 1 הכותבת מזכירה את הבעיה העיקרית שנגרמת לעובדים בגלל מחשבים ורובוטים בעולם העבודה.

א. על פי מאמר 1, כתבו מהי הבעיה. (7 נקודות)

ב. מהי ההצעה של כותבת מאמר 2 להתמודדות עם בעיה זו? (7 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד ב, קיץ תשפ"ג, מס' 11274 + נספח

חלק שני – לשון (20 נקודות)

ענו על כל השאלות 10–14 (לכל שאלה – 4 נקודות).

10. שם המספר

א. בכל אחד מן המשפטים שלפניכם כתבו במילים את המספר המודגש.

(1) בשבוע עבודה יש 42 _____ שעות עבודה.

(2) בשנה יש 52 _____ שבועות ו־12 _____ חודשים.

ב. בכל אחד מן המשפטים שלפניכם מודגשות שתי צורות של שם המספר. הקיפו את

הצורה הנכונה על פי ההקשר במשפט.

(1) מחקרים מראים כי בעוד כמה שנים ארבעים וחמישה / ארבעים וחמש אחוזים מן

האוכלוסייה יהיו בני 65 ומעלה.

(2) שלוש / שלושה עובדים לא הגיעו היום לעבודה בגלל מחלה.

11. בכל אחד מן המשפטים שלפניכם כתבו את הפועל המתאים למשפט על פי שם הפועל שבסוגריים.

א. בסינגפור יש מחסור בעובדים, לכן כיום הם (להשתמש) _____ ברובוטים בתחומים שונים.

ב. בשבוע הבא המורים (להודיע) _____ על תאריכי הבחינות.

ג. לפני שנתיים חברה ישראלית (לתכנן) _____ רובוטים שיעזרו לנכים לעבור ממקום למקום.

ד. המנהל אמר לעובדים: "אם (להבין) _____ את השינויים בעולם העבודה, אתם (להצליח) _____ להתקדם לתפקידים טובים".

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד ב, קיץ תשפ"ג, מס' 11274 + נספח

12. הקיפו את הצורה הנכונה בכל אחד מן המשפטים שלפניכם.

- א. בעתיד יהיו מקצועות אחרות / אחרים במקום המקצועות שייעלמו.
- ב. היום צריך לשלב את לימודי המחשב / הלימודי מחשב בתוכנית הלימודים של בית הספר היסודי.
- ג. טיפול במחלה בעזרת מחשב תקדם / יקדם מאוד את הרפואה בשנים הבאות.
- ד. קראתי את ההודעה בטלפון, אבל לא הבנתי אותו / אותה, בגלל המילים הקשים / הקשות שבה.

13. א. במשפט שלפניכם הקיפו את מילת הקישור המתאימה מבין המילים המודגשות.

בשלוש השנים האחרונות קרו שינויים בעבודה גם מאחר ש / בעקבות / אבל משבר הקורונה.

ב. לפניכם קטע קצר ובו חסרות מילות קישור. כתבו את מילות הקישור המתאימות מתוך הרשימה.

עובדים רבים לא מצליחים בעבודה, _____ הם לא יודעים להשתמש במחשב מתקדם. _____ הם צריכים ללמוד זאת בקורס מחשבים באוניברסיטה.
הקורס הוא ארוך _____ קורסים אחרים באוניברסיטה, _____ מי שמסיים אותו יכול לעבוד כמעט בכל עבודה שירצה.

רשימת מילות קישור: אבל, כאשר, בעקבות, לכן, לעומת, כי

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד ב, קיץ תשפ"ג, מס' 11274 + נספח

14. במשפטים שלפניכם כתבו את מילות היחס שבסוגריים בצורה המתאימה.

- א. לפעמים צעירים לא יודעים באיזה מקצוע לבחור, כי אין _____ (ל) ידע רב על עולם העבודה בעתיד.
- ב. התלמידים בבית הספר לומדים את השפה האנגלית, אבל לא כולם משתמשים _____ (ב) בחיים שלהם.
- ג. הורים שולחים את הילדים שלהם לשיעורים פרטיים במחשבים. הם מכינים _____ (בשביל) את הדרך להצלחה בעתיד.
- ד. ההופעה אתמול הייתה מעולה. התרגשנו _____ (מן) מאוד.
- ה. טכנאי המחשבים אמר לעובדים: "אני אגיע _____ (אל) מחר בשעות הבוקר".

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

נزع ورقة قد يؤدي إلى إلغاء الامتحان

תלישת דף עלולה להביא לפסילת הבחינה 14

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד ב, קיץ תשפ"ג, מס' 11274 + נספח

נزع ورقة قد يؤدي إلى إلغاء الامتحان

15

תלישת דף עלולה להביא לפסילת הבחינה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד ב, קיץ תשפ"ג, מס' 11274 + נספח

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"

נספח: מאמרים
לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון
לעולים חדשים (ברמה ג)
11274, קיץ תשפ"ג, מועד ב, 2023

מאמרים

לפניכם שני מאמרים. קראו אותם, וענו על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

מאמר 1

איך נעבוד בעתיד?

מאת יהלי אדמתי⁽¹⁾

פסקה א איך נעבוד בעתיד? האם הרובוטים יחליפו אותנו ברוב המקצועות? איך הטכנולוגיה תעזור לנו בעבודה? בעתיד יהיו עבודות חדשות, והן יהיו שונות מן העבודות של היום, בעיקר בגלל שתי סיבות: אנשים יחיו יותר שנים, ולכן הם יעבדו יותר שנים. וסיבה נוספת – יותר רובוטים ישתלבו במקומות העבודה.

פסקה ב ההתפתחות המהירה של הרפואה ושל מכשירים רפואיים מתקדמים עוזרים לנו לחיות חיים ארוכים יותר וטובים יותר. לכן בעתיד הבריאות שלנו תהיה טובה הרבה יותר מן הבריאות של ההורים שלנו או של הסבים שלנו. המסקנה היא שרוב האנשים יוכלו לעבוד עד גיל 85 בערך, ויתרמו רבות למקומות העבודה שלהם וגם למדינה.

פסקה ג נוסף על כך, שילוב של רובוטים יתרום לשינוי בעולם העבודה. בעבר רובוטים החליפו רק את הפועלים במפעלים. הרובוטים יכלו לעשות כל פעולה טכנית שאין בה מחשבה או תכנון, וגם כל פעולה שיכולה להיות מסוכנת לבריאות של הפועלים. לכן רוב הפועלים איבדו את מקומות העבודה שלהם. אף אחד לא חשב שבעלי מקצועות אחרים, כמו עורכי דין או פקידי בנק, יכולים לאבד את מקומות העבודה שלהם בגלל הטכנולוגיה.

פסקה ד אבל התברר שהטכנולוגיה יכולה להחליף גם עובדים כמו עורכי דין, מנהלי חשבונות או פקידים בבנק. היום המחשבים יכולים לבצע את העבודה במקצועות האלה בצורה יעילה, במהירות ובזול.

פסקה ה איך ייראה השינוי בעבודות שלנו בעתיד? בעתיד המחשב המתקדם יעזור לנו לעשות טוב יותר עבודות קיימות או יעזור לנו לבצע עבודות חדשות. המחשב הזה, שהוא כמו "עוזר אישי" חכם ובעל ידע, יבצע בקלות דברים שקשה לבני אדם לעשות.

פסקה ו לדוגמה, בכל שנה מתפרסמים כ-2,500 מאמרים חדשים בתחום הטיפול בסרטן. גם הרופא החרוץ ביותר לא יכול לקרוא כמות כזאת של מידע. אבל המחשב המתקדם שלו יוכל לקרוא ולסכם בשבילו את הדברים החשובים.

פסקה ז גם הבדיקה של מצב החולים תשתנה, כי מחשב מתקדם יוכל להשוות את המידע של החולה למיליוני מקרים קודמים. כך הוא יוכל למצוא גם מקרים מיוחדים, שעד עכשיו הרופא לא יכול לזהות או למצוא. בעזרת אותו המחשב הרופא יוכל לדעת בדיוק מהו הטיפול המתאים ביותר לחולה, וכך להציל חיים.

(שימו לב: המשך המאמר בעמוד הבא.)

* מעובד על פי אדמתי, י' (2018). לא מדע בדיוני: איך ייראה שוק העבודה בעתיד? אוהור מ' mako.co.il.

(1) יהלי אדמתי היא חוקרת עתיד ומובילת תהליכים של חדשנות.

פסקה ח

הדוגמה הזאת מעולם הרפואה עוזרת להסביר איך נעבוד בעתיד: יהיה שילוב בין החשיבה של האדם ובין ה"חשיבה" המתקדמת של המחשב. ברעיון הזה מאמין גם גארי קספרוב, שהיה אלוף העולם בשחמט משנת 1985 עד שנת 2000. אף על פי שקספרוב נחשב לשחקן השחמט הטוב ביותר בעולם, בשנת 1997 המחשב ניצח אותו. לאחר שהוא התגבר על הכישלון, הוא הבין שלא צריך לסמוך יותר רק על השכל האנושי, אלא לחבר בין הטכנולוגיה המתקדמת של המחשב ובין החשיבה של בני האדם. כמו שהמחשב יכול לעזור במשחקי חשיבה כמו שחמט, כך הוא יוכל לעזור לאדם גם בעולם העבודה של העתיד.

מאמר 2**מקצועות העתיד: השינוי בעולם העבודה**מאת מיטל דגן⁽¹⁾

פסקה א הטכנולוגיה בימינו עוזרת מאוד לבני אדם בחיים ובעבודה. באמצעות רובוטים ומחשבים מתקדמים היא מאפשרת לבני אדם לקבל מידע רב במהירות, והשימוש בה הוא יעיל ונוח. השימוש ברובוטים ובמחשבים המתקדמים התרחב מאוד בשנים האחרונות וגרם לשינוי גדול בצורת העבודה. כבר היום יש בכל העולם מקצועות חדשים וסוגים של עבודות שמשלבים את הטכנולוגיה המתקדמת, והם שונים מן המקצועות והעבודות שהיו עד עכשיו. לכן רצוי שעובדים יכירו את השינויים בעולם העבודה, כדי שהם יוכלו להשתלב בו בעתיד בצורה טובה יותר.

מהו השינוי שיהיה בצורת העבודה בעתיד?

פסקה ב ייתכן שהשינוי בעולם העבודה יגרום לחלק מן האנשים לאבד את מקום העבודה שלהם, אבל כולם יצטרכו בעתיד להתרגל לעבוד בדרך אחרת – ללמוד איך לעבוד בעולם טכנולוגי יותר, איך לעבוד עם טכנולוגיה מתקדמת ולהבין איך רובוט או מחשב מתקדם עובדים.

פסקה ג רובוטים או מחשבים לא יכולים עדיין לחשוב בדיוק כמו בני אדם. אומנם כל הזמן מפתחים אותם עוד ועוד, אך אי אפשר לדעת אם הם יוכלו לחשוב כמו שבני אדם חושבים. לכן בעולם טכנולוגי מפותח של רובוטים ומחשבים משוכללים צריך עדיין אנשים שיכולים לחשוב ולהרגיש, להסביר דברים, לתכנן מכשירים טכנולוגיים ולשפר את דרך העבודה.

אילו מקצועות נמצאים כבר עכשיו בסכנה להיעלם?

פסקה ד בגלל השינוי בעולם העבודה יש סכנה שמקצועות מסוימים ייעלמו ולא יהיה בהם צורך יותר. השאלה היא אילו מקצועות נמצאים כבר עכשיו בסכנה להיעלם ואילו לא. הינה הפירוט:

פסקה ה **מקצועות בסכנה** – מקצועות שיש בהם פעולות שחוזרות על עצמן. הרובוטים והמחשבים המתקדמים יוכלו להחליף את העובדים במקצועות האלה, ולכן עובדים רבים יאבדו את מקום העבודה שלהם. למשל פועלים במפעלים, עובדים בקופה בסופרמרקט, עובדים בתחנות דלק, מלצרים, מוכרים ופקידים בבנק.

פסקה ו **מקצועות שיכולים להיות בסכנה** – מקצועות שמספר העובדים בהם יהיה קטן יותר ממה שיש היום, אבל עדיין יהיה בהם צורך. למשל מאמני כושר, מטפלים בזקנים או בחולים, מוקדנים⁽²⁾ בשירות לקוחות וטכנאים לתיקון מחשבים.

(שימו לב: המשך המאמר בעמוד הבא.)

* מעובד על פי דגן, מ' (2021). מקצועות העתיד והכחדה של תפקידים: לאן עולם העבודה הולך? אוהור מ-mako.co.il.

(1) מיטל דגן היא מומחית בנושא קריירה ובחירת מקצוע.

(2) מוקדן – עובד בשירות טלפוני, עוזר לאנשים שמתקשרים למוקד לקבלת עזרה.

פסקה ז **מקצועות שהם לא בסכנה** – מקצועות שכנראה לא ייעלמו, והמחשב לא יוכל להחליף את בני האדם העובדים בהם. כך למשל תמיד יהיה צורך באנשים בתחום הרפואה (רופאים, אחיות ומטפלים), המדע והטכנולוגיה. גם מורים, יועצים ופסיכולוגים כנראה לא ייעלמו וישארו כמו שהיו, מפני שהעבודה במקצועות אלה דורשת קשר אישי, ישיר ורגשי.

מה הם המקצועות החדשים שכבר קיימים ויתפתחו עוד בעתיד?

פסקה ח בעתיד יגדל מספר העוסקים בתכנון ובפיתוח של מחשבים ורובוטים. הכוונה למומחים ומהנדסים שיפתחו וירחיבו את פעולות המחשבים המתקדמים. יהיה גם צורך ביועצים ובמדריכים שיעזרו לעובדים לשפר את העבודה שלהם במחשב ובאינטרנט.

מהי ההמלצה לעובד במקצוע שיכול להיעלם?

פסקה ט אדם שעובד במקצוע שיש סכנה שייעלם, כדאי לו להתחיל להתכונן למה שיקרה בעתיד: להירשם ללימודים שיתאימו לדרישות של עולם העבודה בעתיד וללמוד שפה בין־לאומית, כמו אנגלית, שהיא השפה שמדברים בה בעולם העבודה.